

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. kesäkuuta 2024
(OR. en)

10533/24

JAI 916
FREMP 278
AG 116
POLGEN 98
DISINFO 86

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 14. kesäkuuta 2024

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Neuvoston päätelmät vapaan, avoimen ja tietoon perustuvan
demokraattisen keskustelun vahvistamisesta ja suojelemisesta
– Neuvoston päätelmät (14. kesäkuuta 2024)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (oikeus- ja sisäasiat) 4031. istunnossaan
14. kesäkuuta 2024 hyväksymät päätelmät vapaan, avoimen ja tietoon perustuvan demokraattisen
keskustelun vahvistamisesta ja suojelemisesta.

Neuvoston päätelmät vapaan, avoimen ja tietoon perustuvan demokraattisen keskustelun vahvistamisesta ja suojelemisesta

Johdanto-osa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

- a) **Muistuttaa**, että jäsenvaltioilla on velvollisuus taata Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', vahvistetut oikeudet ja vapaudet, että nämä perusoikeudet ja -vapaudet ovat yleismaailmallisia, jakamattomia, toisistaan riippuvaisia ja toisiinsa liittyviä ja että niitä sovelletaan sekä verkossa että sen ulkopuolella.
- b) **Vahvistaa** sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden suojelun, sellaisena kuin se taataan perusoikeuskirjan 11 artiklassa, joka suojaa mielipiteenvapautta sekä vapautta vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia viranomaisten siihen puuttumatta ja alueellisista rajoista riippumatta.
- c) **Palauttaa mieleen**, että sananvapautta koskevan oikeuden käyttöön liittyy velvollisuuksia ja vastuuta ja että tätä oikeutta ja sen käyttöä voidaan rajoittaa ainoastaan perusoikeuskirjan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen sekä Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat vapaasti antaa tai pitää voimassa säännöksiä, jotka ovat näiden oikeuksien suojelun tason kannalta edullisempia, esimerkiksi sananvapautta, erityisesti lehdistönvapautta ja sananvapautta muissa tiedotusvälineissä, koskevien perustuslaillisten sääntöjen perusteella.
- d) **Palauttaa mieleen** audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 10. maaliskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2018/1808 (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi)¹, jolla edistetään medialukutaitoa erityisesti edellyttämällä jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat videonjakoalustat tarjoavat tarvittaessa tehokkaita medialukutaitotoimenpiteitä ja -välineitä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1808, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2010/13/EU (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) muuttamisesta vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi, EUVL L 303, 28.11.2018, s. 69.

- e) **Palauttaa mieleen** eurooppalaisen medianvapaussäädöksen², jolla pyritään vaalimaan ja vahvistamaan demokraattista keskustelua sekä tiedotusvälineiden vapauden, moniarvoisuuden ja riippumattomuuden periaatteita kaikkialla Euroopan unionissa.
- f) **Muistuttaa** digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta 19. lokakuuta 2022 annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2022/2065³, jäljempänä 'digipalvelusäädös'. **Korostaa** erityisesti säännöksiä, jotka koskevat erittäin suurten verkkoalustojen ja erittäin suurten verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajien velvoitteita, erityisesti sisällön moderointia, algoritmisten prosessien avoimuutta, riskinarviointeja ja riskinhallintatoimenpiteitä, jotka koskevat sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen liittyviä järjestelmäriskejä, mahdollisia tosiasiallisia tai ennakoitavissa olevia kielteisiä vaikutuksia demokraattisiin prosesseihin ja laittoman sisällön, kuten laittoman vihapuheen, levittämistä.
- g) **Palauttaa mieleen** poliittisen mainonnan avoimuutta koskevan EU:n asetuksen⁴ ja **korostaa**, että poliittinen mainonta voi olla disinformaation tai tiedon manipuloinnin tekijä erityisesti silloin, kun mainonnassa ei paljasteta sen poliittista luonnetta ja kun se on kohdennettua.
- h) **Palauttaa mieleen**, että verkossa esiintyvän laittoman vihapuheen torjunta edellyttää perusoikeuksien huolellista arviointia. Tämä koskee erityisesti ihmisarvoa (perusoikeuskirjan 1 artikla), oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen (perusoikeuskirjan 7 artikla), oikeutta sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen (perusoikeuskirjan 11 artikla), oikeutta syrjimättömyyteen (perusoikeuskirjan 21 artikla) sekä laillisuus- ja suhteellisuusperiaatetta (perusoikeuskirjan 49 artikla).
- i) **Muistuttaa** rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 annetusta neuvoston puitepäätyöstä 2008/913/YOS⁵.
- j) **Palauttaa mieleen** rasismien ja antisemitismin torjunnasta vuonna 2022 annetut neuvoston päätelmät, kansalaisyhteiskunnan roolista perusoikeuksien suojelemissa ja edistämisessä EU:ssa vuonna 2023 annetut neuvoston päätelmät sekä digitaalisesta voimaannuttamisesta perusoikeuksien suojelemiseksi ja toteuttamiseksi digitaalisella aikakaudella vuonna 2023 annetut neuvoston päätelmät.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1083, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta (eurooppalainen medianvapaussäädös), EUVL L 1083, 17.4.2024.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2022/2065, annettu 19. lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta, EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/900, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2024, poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta, EUVL L, 2024/900, 20.3.2024.

⁵ Neuvoston puitepäätyös 2008/913/YOS, tehty 28 päivänä marraskuuta 2008, rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin, EUVL L 328, 6.12.2008, s. 55.

- k) **Suhtautuu myönteisesti** digitaalisista oikeuksista ja periaatteista 26. tammikuuta 2022 annettuun julistukseen digitaaliselle vuosikymmenelle ja **palauttaa mieleen** Euroopan demokratiasuunnitelmasta 3. joulukuuta 2020 annetun komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle⁶.
- l) **Suhtautuu myönteisesti** Euroopan unionin perusoikeusviraston, jäljempänä 'perusoikeusvirasto', työhön, mukaan lukien sen 22. syyskuuta 2021 antamaan raporttiin kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien suojelusta EU:ssa ja sen vuotuisiin päivityksiin sekä sen 29. marraskuuta 2023 antamaan raporttiin verkkosisällön moderoinnista ja vihapuheen havaitsemiseen liittyvistä nykyisistä haasteista.

Vahvistaa ja suojelee vapaata, avointa ja tietoon perustuvaa demokraattista keskustelua

1. **Muistuttaa**, että unioni perustuu jäsenvaltioille yhteisiin arvoihin, joita ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan lukien⁷. **Painottaa**, että oikeus sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen on yksi demokraattisen ja moniarvoisen yhteiskunnan peruspilareista.
2. **Korostaa** kansalaisten keskeistä roolia eurooppalaisessa demokratiassa ja tarvetta varmistaa yhteiskunta, jolle on ominaista moniarvoisuus, suvaitsevaisuus, syrjimättömyys, osallistavuus ja keskinäinen kunnioitus sekä verkossa että sen ulkopuolella, erityisesti edistämällä yhteisymmärryksen kulttuuria ja ehkäisemällä salaliittoteorioita sekä yksilöitä ja ryhmiä koskevia stereotyyppisiä ja väärään tietoon perustuvia kielteisiä representaatioita, jotka perustuvat esimerkiksi heidän sukupuoleensa, todelliseen tai oletettuun yhteyteensä etnisiin tai uskonnollisiin ryhmiin tai muihin seikkoihin.
3. **Pitää valitettavana** naisia ja vähemmistöihin kuuluviin henkilöihin kohdistuvien vihatapausten viimeaikaista hälyttävää lisääntymistä ja **palauttaa mieleen** 15. joulukuuta 2023 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, joissa tuomitaan mitä jyrkimmin kaikki antisemitismin ja vihan, suvaitsemattomuuden, rasismin ja muukalaisvihan muodot, mukaan lukien muslimiviha⁸.

⁶ COM (2020) 790 final.

⁷ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artikla.

⁸ Eurooppa-neuvoston päätelmät, 15. joulukuuta 2023, 33 kohta.

4. **Panee huolestuneena merkille**, että disinformaatio leviää laajalti erityisesti verkossa, mikä voi merkittävästi heikentää luottamusta instituutioihin ja tiedotusvälineisiin⁹, haittaa kaikkien oikeutta saada luotettavaa ja moniarvoista tietoa ja tehdä tietoon perustuvia päätöksiä, haastaa demokraattisia prosesseja ja edistää sosiaalista polarisoitumista.
5. **Painottaa**, että tarvitaan kiireellisiä toimia, sillä vihan ja polarisoitumisen¹⁰ tuhoiset vaikutukset haastavat demokraattisten arvojen, perusoikeuksien ja -vapauksien, oikeusvaltioperiaatteen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden perustan¹¹. Tällaiset tuhoiset vaikutukset voivat johtaa väkivaltaan ja syrjintään yllyttämiseen ja muodostaa merkittävän uhan paitsi yksilötasolla myös laajemmalle sosiaaliselle kehykselle, instituutioiden legitiimiydelle ja yleiselle järjestykselle. **Toteaa**, että vihan ja polarisoitumisen kielteisiin vaikutuksiin puuttuminen on monimutkaista, ja **korostaa**, että sosiaalisten erojen umpeen kuromiseksi tarvitaan kattavia toimenpiteitä siten, että samalla otetaan huomioon erilaiset näkökulmat.
6. **Korostaa**, että toimiin olisi sisällyttävä koko yhteiskunnan kattava lähestymistapa, jossa keskitytään erityisesti koulutukseen, verkkomedialukutaitoon ja tietoisuuden lisäämiseen vihan ja polarisoitumisen tuhoisien vaikutusten torjumiseksi.
7. **Muistuttaa**, että demokratia ei voi kukoistaa ilman sananvapautta, joka antaa yksilöille, toimittajille, tutkijoille, taiteilijoille, kansalaisjärjestöille, ihmisoikeuksien puolustajille ja muille mahdollisuuden ilmaista mielipiteensä kenenkään estämättä, samalla kun otetaan huomioon ihmisten perusoikeus saada puolueetonta tietoa ja kunnioitetaan perusoikeutta suojella omaa mainettaan, henkilötietojen suojaa ja yksityisyyttä. **Painottaa**, että ensisijainen vastuu sananvapauden ja moniarvoisuuden suojelemisesta on jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla.
8. **Korostaa**, että on tärkeää säilyttää viranhaltijoiden korkeat ammatilliset vaatimukset¹² heidän hoitaessaan julkisia tehtäviään, jotta voidaan lisätä kansalaisten luottamusta institutionaaliseen järjestelmäänsä ja tukeaan sille.
9. **Tunnustaa** kansalaisjärjestöjen ja paikallisyhteisöjen merkittävän roolin vuoropuhelun ja avoimuuden edistämisessä, institutionaalisten prosessien selittämisessä tai vihan ja polarisoitumisen tuhoavien vaikutusten torjunnassa.

⁹ Ks. esimerkiksi Maailman talousfoorumi, The Global Risks Report 2024, s. 17, 18 ja 98, jossa korostetaan tällaisten vaikutusten riskiä.

¹⁰ Syrjintä ja rasismi ovat vihasta ja polarisaatiosta johtuvia haitallisia seurauksia.

¹¹ Ks. esimerkiksi JOIN (2023) 51.

¹² Esim. käytännösäännöt jne.

10. **Toteaa**, että toimittajilla sekä vapailla, riippumattomilla ja moniarvoisilla tiedotusvälineillä on tärkeä rooli julkisen keskustelun helpottamisessa sekä tiedon, mielipiteiden ja ajatusten välittämisessä ja vastaanottamisessa.
11. **Korostaa** digitaalisen ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia, sillä se antaa yksilöille mahdollisuuden toimia moniarvoisessa ja dynaamisessa ilmaisu- ja tiedotusympäristössä, mutta myös niihin liittyviä riskejä ja haasteita, joita on lievennettävä tehokkaalla verkkosisällön moderoinnilla kunnioittaen sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta.
12. **Ilmaisee** halukkuutensa jatkaa työtään vihapuheen ja viharikosten torjumiseksi EU:n tasolla.

Euroopan unionin neuvosto kehottaa jäsenvaltioita

13. **Edistämään** kattavia tiedotuskampanjoita, ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja koulutusaloitteita, jotka kehittävät yksilöiden kansalaistaitoja, kriittisen ajattelun taitoja, medialukutaitoa ja kykyä tunnistaa luotettavaa tietoa. **Kannustamaan** medialukutaidon ja kriittisen ajattelun taitojen sekä kansalaistaitojen kehittämistä koulutuksessa.
14. **Kannustamaan** tarvittaessa perustamaan keskitettyjä alustoja tai resursseja opetusmateriaalia, välineistöä ja ohjeita varten, joita voidaan käyttää esimerkiksi eurooppalaisen digitaalisen median seurantafoorum¹³ luoman medialukutaito-ohjelman ja muiden vastaavien ohjelmien kehittämiseen ja toteuttamiseen. Näihin ohjelmiin voisi sisältyä lähestymistapoja stereotyyppien torjumiseksi ja monimuotoisuuden ja osallistavuuden ymmärtämisen edistämiseksi yhteiskunnassa, jotta voidaan vaalia ympäristöä, jossa kaikki äänet voivat tulla kuulluiksi.
15. **Osoittamaan** tarvittaessa varoja hankkeisiin ja aloitteisiin, joilla edistetään osallistavaa julkista keskustelua, kriittistä ajattelua, faktantarkistusta, medialukutaitoa ja demokratiaa ja perusoikeuksia koskevaa koulutusta.
16. **Edistämään** vihan ja polarisoitumisen dynamiikan ymmärtämistä, **seuraamaan** edistymistä vihan ja polarisaation kielteisten vaikutusten lieventämisessä ja **mukauttamaan** politiikkoja ja viestintää vastaavasti.
17. **Vahvistamaan** aloitteita, joilla kehitetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja vähennetään sosiaalista polarisoitumista yksilöiden keskuudessa sukupuolesta, sosiaalisesta tai etnisestä alkuperästä, uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, iästä, poliittisista tai muista mielipiteistä tai muista tekijöistä riippumatta.

¹³ <https://edmo.eu/resources/repositories/mapping-the-media-literacy-sector/>

18. **Sitoutumaan** edistämään tietoon perustuvaa, kunnioittavaa ja osallistavaa keskustelua sekä tosielämässä että verkossa, jotta voidaan torjua vihan ja polarisoivien narratiivien tuhoisia vaikutuksia. **Suunnittelemaan** ja **toteuttamaan** kohdennettuja ennaltaehkäiseviä tai tietoisuutta lisääviä toimenpiteitä vihan ja polarisoitumisen tuhoisista vaikutuksista korostaen erilaisten näkökulmien merkitystä, etujen tasapainottamista ja rakentavan vuoropuhelun edistämistä. Tekemään tarvittaessa **yhteistyötä** paikallisyhteisöjen, kansalaisjärjestöjen, media-alan toimijoiden ja teknologiateollisuuden kanssa sen varmistamiseksi, että kampanjat ovat asiayhteyden kannalta merkityksellisiä ja saavutettavia.
19. **Tukemaan** yhteisöjen kehittämisohjelmia ja kulttuurienvälisiä aloitteita, jotka helpottavat vuoropuhelua, ymmärrystä, yhteistyötä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta erilaisten todellisten tai oletettujen ryhmien välillä.
20. **Suunnittelemaan, toteuttamaan** ja **edistämään** kansalaisten osallistumis- ja keskusteluharjoituksia, joilla torjutaan vihaa ja polarisoitumista ja niiden tuhoisia vaikutuksia demokratiaan, ja **tukemaan** turvallisen ja mahdollistavan kansalaistoiminnan edistämistä sekä yksilöiden ja kansalaisjärjestöjen osallistumista keskusteleviin ja osallistaviin päätöksentekoprosesseihin sekä paikallisella että kansallisella tasolla.
21. **Tukemaan** ja **voimaannuttamaan** kansalaisjärjestöjä rahoituksen ja yhteistyöaloitteiden avulla ja tunnustamaan niiden keskeinen rooli vihan ja polarisoitumisen tuhoisten vaikutusten torjunnassa sekä verkossa että sen ulkopuolella. **Varmistamaan** yhteistyö monenlaisten kansalaisjärjestöjen kanssa, millä pyritään edistämään osallisuutta ja ottamaan huomioon yhteiskunnan monimuotoisuus¹⁴.
22. **Edistämään** kansallisten ihmisoikeusinstituutioiden ja tasa-arvoelinten roolia vapaan ja tietoon perustuvan demokraattisen keskustelun edistämisessä seuraamalla perusoikeuksien noudattamista kansallisella tasolla, tekemällä kansallisella tasolla tutkimusta perusoikeuksiin liittyvistä aiheista tai suorittamalla muita lisätehtäviä, jotka voivat kuulua niiden kansallisella tasolla määriteltyyn toimeksiantoon, kuten yksittäisten oikeuksien loukkausten uhrien tukeminen ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen.
23. **Edistämään** vapaita, riippumattomia ja moniarvoisia tiedotusvälineitä toteuttamalla asianmukaisia toimenpiteitä, joilla edistetään tiedotusvälineiden monimuotoisuutta ja representaatiota. Tähän voisi sisältyä moniarvoisten, riippumattomien ja monimuotoisten tiedotusvälineiden tukeminen, tiedon tasapuolisen saatavuuden varmistaminen kaikille yhteiskunnan osille, toimittajien ja heidän lähteidensä suojelu, asianmukaisten toimenpiteiden toteuttaminen sen varmistamiseksi, että eri lähteet ja näkökulmat ovat vapaasti saatavilla, tai tiedotusvälineiden innovaatiotoiminnan helpottaminen.

¹⁴ Tulkitaan koko tekstissä perusoikeuskirjan 21 artiklan mukaisesti, eli ”sukupuoli, rotu, ihonväri, etninen taikka yhteiskunnallinen alkuperä, geneettiset ominaisuudet, kieli, uskonto tai vakaumus, poliittiset tai muut mielipiteet, kansalliseen vähemmistöön kuuluminen, varallisuus, syntyperä, vammaisuus, ikä tai sukupuolinen suuntautuminen”.

24. **Vahvistamaan** asiaankuuluvien kansallisten sääntely- ja lainvalvontaviranomaisten valmiuksia ja koordinointia, jotta ne voivat sovellettavan lainsäädännön mukaisesti seurata syrjintään, rasismiin tai vihaan yllyttävää laitonta sisältöä ja puuttua niihin lehdistönvapauteen ja sananvapauteen liittyvien perusperiaatteiden mukaisesti. **Tarjoamaan** näille viranomaisille tarvittavat välineet ja mekanismit oikeusviranomaisten tukemiseksi, kun ne tutkivat syrjintään, rasismiin tai vihaan yllyttävää laitonta sisältöä levittäviä henkilöitä tai yhteisöjä ja tarvittaessa ryhtyvät toimiin heitä vastaan sovellettavan lainsäädännön mukaisesti, samalla kun turvataan perusvapaudet sekä laillisuus-, tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteet.
25. **Perustamaan** digipalvelusäädöksen mukaisesti tarvittavat kanavat toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ja digitaalisten palvelujen koordinaattorin välille, jotta voidaan välittää digipalvelusäädöksen täytäntöönpanon kannalta merkitykselliset tiedot.
26. **Kannustamaan** kohdentamaan riittävästi resursseja tutkimushankkeisiin, joissa pyritään ymmärtämään syrjintään tai vihaan yllyttävän disinformaation levittämisen dynamiikkaa. **Kannustamaan** tutkijoita, faktantarkistajia, kansalaisjärjestöjä, teknologia-asiantuntijoita ja media-alan ammattilaisia yhteistyöhön innovatiivisten ratkaisujen, varhaisen havaitsemisen mekanismien ja muiden välineiden, kuten vuoden 2022 disinformaatiota koskevien käytäntöjen, kehittämiseksi.
27. **Sisällyttämään** päätöksentekoon toimintalinjoja, joilla torjutaan verkkopohjaisen vihan ja polarisoitumisen erityisiä haitallisia vaikutuksia, investoimalla selvittämään niiden taustalla olevia dynamiikkoja. **Räätälöimään** toimintalinjoja ja tiedonantoja, jotta näihin kysymyksiin voidaan puuttua tehokkaasti ja samalla turvata sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus.
28. **Edistämään** lainvalvontaviranomaisille ja muille toimivaltaisille viranomaisille annettavaa koulutusta, jotta varmistetaan verkkoalustojen sisällön laaja kattavuus, tunnistaminen, raportointi tai poistaminen vain, jos laissa niin säädetään ja jos tällaiset toimet ovat tarpeellisia ja oikeasuhteisia. Tekemään tarvittaessa **yhteistyötä** erittäin suurten verkkoalustojen kanssa sellaisten tietoteknisten verkkosisällön moderoinnin välineiden kehittämiseksi, joilla autetaan kyseisiä viranomaisia seuraamaan ja analysoimaan verkkosisältöä, kun on ensin testattu perusteellisesti, missä määrin välineet ovat tarkoituksenmukaisia eivätkä heikennä perusoikeuksia ja -vapauksia.

Euroopan unionin neuvosto

29. **Palauttaa mieleen** 6. joulukuuta 2023 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Ei sijaa vihalle – Eurooppa yhdessä vihaa vastaan”¹⁵, jonka tavoitteena on tehostaa EU:n toimia kaikenlaisen vihan torjumiseksi vahvistamalla toimia useilla politiikan aloilla ja keskittyen erityisesti ihmisten ja julkisten tilojen suojeluun ottamalla yhteiskunta kokonaisuudessaan mukaan.
30. **Palauttaa mieleen** kansalaisvaikuttamisesta 12. joulukuuta 2023 annetun komission suosituksen (EU) 2023/2836¹⁶, osallistavista ja kestävästä vaaleista 12. joulukuuta 2023 annetun komission suosituksen (EU) 2023/2829¹⁷, toimittajien ja muiden media-alan ammattilaisten suojelun, turvallisuuden ja voimaannuttamisen varmistamisesta Euroopan unionissa 16. syyskuuta 2021 annetun komission suosituksen (EU) 2021/1534¹⁸, julkista osallistumista harjoittavien toimittajien ja ihmisoikeuksien puolustajien suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta tai aiheettomilta kanteilta 27. huhtikuuta 2022 annetun komission suosituksen (EU) 2022/758¹⁹ ja julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta vaatimuksilta tai väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä annetun direktiivin²⁰.
31. **On tyytyväinen** komission työhön ja **panee merkille** erilaiset strategiat, joita komissio on viime vuosina kehittänyt syrjinnän kohteeksi joutuneiden henkilöiden erityistilanteisiin ja -haasteisiin vastaamiseksi²¹.

¹⁵ JOIN(2023) 51 final.

¹⁶ Komission suositus (EU) 2023/2836, annettu 12 päivänä joulukuuta 2023, kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden vaikuttavan osallistumisen edistämisestä julkisen päätöksenteon prosesseissa, EUVL L, 2023/2836, 20.12.2023.

¹⁷ Komission suositus (EU) 2023/2829, annettu 12. joulukuuta 2023, osallistavista ja kestävästä vaaliprosesseista unionissa sekä Euroopan parlamentin vaalien eurooppalaisen luonteen korostamisesta ja vaalimenettelyn tehostamisesta, EUVL L 2023/2829, 20.12.2023.

¹⁸ Komission suositus (EU) 2021/1534, annettu 16 päivänä syyskuuta 2021, toimittajien ja muiden media-alan ammattilaisten suojelun, turvallisuuden ja voimaannuttamisen varmistamisesta Euroopan unionissa, EUVL L 331, 20.9.2021, s. 8.

¹⁹ Komission suositus (EU) 2022/758, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2022, julkista osallistumista harjoittavien toimittajien ja ihmisoikeuksien puolustajien suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta tai aiheettomilta kanteilta (”strategiset häirintätarkoituksessa nostetut kanteet”), EUVL L 138, 17.5.2022, s. 30.

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1069, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta vaatimuksilta tai väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä (”julkiseen keskusteluun osallistumista vastustavat strategiset kanteet”), EUVL L, 2024/1069, 16.4.2024.

²¹ EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025, EU:n strategia antisemitismin torjumiseksi ja juutalaisen elämäntavan vaalimiseksi (2021–2030), sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025, hlbtqi-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030, romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskeva EU:n strategiakehys 2020–2030 ja lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia.

32. **Tunnustaa** perusoikeusviraston tekemän tärkeän työn laadullisessa ja määrällisessä tiedonkeruussa ja **kannustaa** virastoa käsittelemään uusia haasteita perusoikeuksien, vihapuheen ja verkkosisällön moderoinnin alalla, erityisesti pyrittäessä ymmärtämään laittoman vihapuheen ja polarisoitumisen leviämiseen liittyvien järjestelmäriskien perusoikeuksiin kohdistuvia vaikutuksia.

Pyytää komissiota:

33. **Ryhtymään jatkotoimiin** 6. joulukuuta 2023 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Ei sijaa vihalle – Eurooppa yhdessä vihaa vastaan” pohjalta.
34. **Toimittamaan** neuvostolle yleiskatsauksen polarisoitumisen, vihapuheen ja disinformaation tuhoisien vaikutusten torjumiseksi toteutettujen aloitteiden täytäntöönpanon tilanteesta 6. joulukuuta 2023 annetun yhteisen tiedonannon mukaisesti ja yksilöimään alat, joilla saatetaan vielä tarvita erityistoimia tai jotka voivat hyötyä koordinoidusta lähestymistavasta.
35. **Tarjoamaan edelleen** nykyisen monivuotisen rahoituskehysten mukaisen rahoitustuen puitteissa riittävää ja helposti saatavilla olevaa rahoitusta medialukutaitoa ja kansalaistaitoja koskeville ohjelmille, hankkeille, joilla tuetaan kansalaisjärjestöjen valmiuksien kehittämistä digitaalisten taitojen edistämiseksi, sekä yhteisölähtöisille hankkeille, joilla edistetään vuoropuhelua, yhteistyötä ja ymmärrystä. Tätä rahoitustukea jaettaessa **asettamaan etusijalle** aloitteet, jotka kokoavat yhteen monimuotoisia ryhmiä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi ja vastakkainasettelua aiheuttavien voimien torjumiseksi.
36. **Lisäämään tietoisuutta** yhteisistä eurooppalaisista arvoista, kuten ihmisarvon kunnioittamisesta, vapaudesta, demokratiasta, tasa-arvosta, oikeusvaltioperiaatteesta ja ihmisoikeuksien kunnioittamisesta, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina²², ja kannustamaan yksilöitä osallistumaan aktiivisesti osallistavaan julkiseen keskusteluun.
37. **Jatkamaan** kansalaisjärjestöjen, tiedotusvälineiden ja toimittajien sekä ihmisoikeuksien puolustajien suojelua, tukemista ja voimaannuttamista ja kannustamaan niitä tekemään yhteistyötä keskenään ongelmien, myös ristiriitaisten kysymysten, käsittelemiseksi yhdenmukaisesti näkökulmasta ja tarvittaessa osallistumaan poliittisiin ja päätöksentekoprosesseihin.

²² Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artikla.

38. **Edistämään** osallistavaa ja moniarvoista julkista keskustelua, jossa käsitellään ratkaisuja yhteisiin ongelmiin, tukemalla verkkoympäristöjä ja verkon ulkopuolisia ympäristöjä, joissa ihmiset kokevat voivansa ilmaista mielipiteensä, myös eriävät mielipiteensä. **Edistämään** yhteistyökanavia, myös kansalaispaneeleja, jotta voidaan edistää erilaisten näkökulmien tasapainoisempaa edustusta laajemmassa keskustelussa.
39. Digipalvelusäädöksen täytäntöönpanon yhteydessä **panemaan täytäntöön** erittäin suuria verkkoalustoja ja erittäin suuria verkossa toimivia hakukoneita koskevat velvoitteet muun muassa **tekemällä yhteistyötä** kansallisten hallitusten kanssa luotettavien ilmoittajien tukemiseksi ja hyödyntämällä kansalaisjärjestöjen osallistumista verkossa esiintyvän laittoman vihapuheen eri muotojen tunnistamiseksi, jotta voidaan puuttua verkkopohjaisen vihan ja polarisoitumisen tuhoisiin vaikutuksiin. **Jatkamaan** yhteistyötä verkossa esiintyvän laittoman vihapuheen torjumista koskevien vuoden 2016 käytäntösääntöjen ja disinformaatiota koskevien vuoden 2022 käytäntösääntöjen allekirjoittajien kanssa, jotta näistä käytäntösäännöistä saadaan täysi hyöty vihapuheen ja disinformaation leviämisen vähentämisessä ja niiden toimenpiteillä kunnioitetaan täysimääräisesti sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta.
40. **Edistämään** EU:n nopean hälytysjärjestelmän käyttöä disinformaatiokampanjoihin liittyvien näkemysten jakamisen helpottamiseksi ja koordinoimaan toimia EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden välillä. **Kannustamaan** tehostamaan koordinoitua nopean hälytysjärjestelmän ja eurooppalaisen digitaalisen median seurantafoorumin ja sen alueellisten keskustusten välillä ja kannustamaan näitä elimiä keskittymään vihamielisen sisällön leviämiseen ja polarisoitumiseen liittyvän disinformaation vaikutuksiin.
